

Fredagen den 18 november

Kl. 09.00–09.18

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 28 oktober justerades.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Lotta Finstorp* (M) avsagt sig uppdraget som ledamot i socialförsäkringsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om ersättare

Förste vice talmannen anmälde att *Christer Adelsbo* (S) skulle tjänstgöra som ersättare för *Anna Wallentheim* (S) under tiden för hennes ledighet den 1 januari–5 mars 2017.

§ 4 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält *Lotta Finstorp* som ledamot i skatteutskottet samt

att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Christer Adelsbo* som suppleant i socialutskottet och i kulturutskottet under *Anna Wallentheims* ledighet.

Förste vice talmannen förklarade vald till

ledamot i skatteutskottet

Lotta Finstorp (M)

suppleant i socialutskottet
Christer Adelsbo (S)

suppleant i kulturutskottet
Christer Adelsbo (S)

§ 5 Anmälan om gruppleddare för partigrupp

Förste vice talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Jonas Eriksson* som gruppleddare för partigrupp från och med den 1 november.

§ 6 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp

Förste vice talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Maria Ferm* som ersättare för gruppleddare för partigrupp från och med den 1 november.

§ 7 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2016/17:14 för torsdagen den 17 november i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från finansutskottet.

§ 8 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2016/17:105

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:105 Apotekens tillgänglighet och service
av Karin Rågsjö (V)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 9 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 9 november 2016

Socialdepartementet
Gabriel Wikström (S)

Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Förste vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till justitieutskottet:
RiR 2016:26 Upprättandet av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns

§ 10 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2016/17:41 till justitieutskottet

§ 11 Svar på interpellation 2016/17:106 om företrädaransvar i aktiebolag

Svar på interpellation

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Larry Söder har frågat mig om det är mitt ställningstagande att det är en ändamålsenlig ordning att Skatteverket har en särställning bland aktiebolagens borgenärer, vilka effekter jag bedömer att detta kan väntas få på dagens och morgondagens entreprenörer i Sverige, när jag avser att tillsätta en utredning om regler om personligt betalningsansvar och varför det har dröjt, trots riksdagens beslut om skyndsamt hantering.

Frågorna är ställda mot bakgrund av bland annat riksdagens tillkännagivande om en översyn av bestämmelserna om skatterättsligt företrädaransvar.

Bestämmelserna om företrädaransvar kom till som ett svar på de problem som hade konstaterats med skatteförluster, främst när det gällde aktiebolag. Bolagen fortsatte inte sällan sin verksamhet långt efter det att de hade bort träda i likvidation. När de slutligen hade försatts i konkurs hade tidigare skulder till enskilda fordringsägare betalats fullt ut eller till så stor del att det bara återstod obetydliga belopp i jämförelse med skatteskulderna.

Den slutsats som drogs var att bolagsformen mer eller mindre medvetet hade utnyttjats för att så långt som möjligt låta det allmänna stå för verksamhetens kostnader.

Min utgångspunkt är att skälen för att införa ett skatterättsligt företrädaransvar fortfarande har bärkraft.

Vilka effekter företrädaransvaret har beror naturligtvis på hur bestämmelserna närmare är utformade och hur de tillämpas. Det är viktigt att regler är tydligt och ändamålsenligt utformade.

Skatteverket har på regeringens uppdrag särskilt belyst ett par frågor, nämligen tillämpningen av möjligheten att medge så kallat borgenärsansånd och därmed ge företaget en tidsfrist som sträcker sig bortom den ordinarie förfallodagen för skatten och hur myndigheten beaktar reglerna om hel eller delvis befrielse från företrädaransvaret.

Skatteverkets redovisning av uppdraget är en del av underlaget för regeringens fortsatta arbete med anledning av riksdagens begäran om en

översyn. Beredning pågår i Regeringskansliet, och jag är inte beredd att föregripa den beredningen.

Anf. 2 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Det är trevligt att finansministern tar sig tid att komma hit och diskutera denna för mig viktiga fråga. Vi diskuterade även företrädaransvaret på en frågestund häromveckan, och jag tänker fortsätta den diskussionen.

Jag är övertygad om att både finansministern och jag vill ha en välfärd som vi kan vara stolta över och som ger medborgarna det stöd de behöver. För att kunna betala en sådan välfärd måste vi få in skattemedel i tillräcklig omfattning, och för att skapa dessa intäkter behöver vi företag.

Sverige är beroende av att företag startar, växer och stannar i Sverige. Entreprenörskapet, riskviljan och den kreativa företagsamhet som dessa företag står för måste ges ytterligare förutsättningar, inte hämmas. De behövs för att skapa värden som i sin tur genererar jobb och stärker välfärden.

Därför är jag oroad över att de som startar och driver företag upplever bekymmer med att verka i Sverige i dag. De bedömer kostnaden för att misslyckas som alltför hög och avstår därför ibland från att starta ett företag.

Både finansministern och jag vet om fall där företrädaransvaret har orsakat stora ekonomiska konsekvenser för den enskilda personen. Det gäller både i större bolag, där det kan handla om stora belopp, och för den enskilde företagaren.

En företagare har länge drivit en butik, men försäljningen går allt sämre. Han tillskjuter lite mer medel för att försöka vända trenden. Men snart är berget för stort att klättra över, och han är tvungen att ge upp. Då faller skatteskulder direkt på den enskilde. Tyvärr är rädslan för att hamna i en sådan här situation stor.

En verksamhet som om den givits lite mer tid kunde ha vänts och drivits vidare i många år kanske begärs i konkurs alldeles för fort.

Jag menar att företrädaransvaret och dess utformning är av ondo för Sverige som nation och för de entreprenörer som skulle vilja starta en verksamhet men avstår av rädsla för orimliga konsekvenser.

I min fråga till finansministern under frågestunden häromveckan hänvisade jag till att Global Entrepreneurship Monitors undersökning visar att 35 procent avstår från att starta företag på grund av rädsla för företrädaransvaret. Jag tycker att vi borde fundera på hur vi kan förändra det.

Enligt beslut i riksdagen ska regeringen se över detta, Jag kan dock inte se att utredningen har kommit särskilt långt. Därför frågar jag finansministern: Vad innebär ordet ”skyndsamt” för regeringen? Och när kan vi förvänta oss ett svar till riksdagen så att vi kan fatta beslut om att ta bort företrädaransvaret och dess konsekvenser för svenskt företagande och entreprenörskap?

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Entreprenörskap är oerhört viktigt för svensk ekonomi, och i Sverige har vi många duktiga entreprenörer och en stark innovationsförmåga. Det är glädjande att se att antalet nystartade företag ökar, och det är givetvis positivt att fler människor vill starta företag i Sverige. Det är

också en av orsakerna till att jobben växer till och att det har skapats 120 000 nya jobb under de senaste två åren.

Möjligheten att studera entreprenörskap och företagande redan i skolan är också viktig, för på så sätt får vi ungdomar intresserade av att starta egna företag.

Regeringen driver en politik för att öka företagandet. Vi har bland annat lagt om det statliga riskkapitalet för att mer av de pengar som finns ska komma till användning.

Samtidigt är det viktigt att staten får in de skattepengar som man har beslutat om. Finns det inga regler om företrädaransvar riskerar staten att gå miste om skatteintäkter som den rättmätigt ska ha. Men som jag sa i mitt förra inlägg är det viktigt att dessa regler tillämpas på ett väl avvägt sätt.

I dagens lagstiftning finns möjlighet att få tidsfrist med att betala sin skatteskuld för att kunna driva företaget vidare. Det är givetvis viktigt att myndigheten använder sig av denna möjlighet på ett lämpligt sätt. Det var också därför vi skyndsamt gav Skatteverket i uppdrag att se över detta.

Därefter har också Entreprenörskapskommitténs utredning, som behandlar dessa frågor, kommit. Den är nu ute på remiss, och därför fortsätter beredningsarbetet i Regeringskansliet. Vi återkommer givetvis till riksdagen.

Gör man större förändringar i företrädaransvaret riskerar staten att gå miste om skatteintäkter. Därför frågar jag Larry Söder: Vilka utgifter är Larry Söder beredd att skära i för att finansiera ett minskat företrädaransvar? Eller vilka skatter tycker han att det är lämpligt att höja?

Anf. 4 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Jag noterar att finansministern inte svarade på när jag kan förvänta mig att utredningen läggs på riksdagens bord för behandling. Jag hoppas att detta kommer i ett senare inlägg på ett eller annat sätt.

Jag noterar också att jag och finansministern har helt olika syn på statens finanser och vems pengarna är. Jag tror att vi ska låta entreprenörskap leva mer i Sverige så att människor får pröva sina vingar, precis som vi främjar olika typer av entreprenörskap i gymnasieskolan och grundskolan. Men när man kommer in i vuxenlivet går man in i en stor vägg och får höra att entreprenörskap är något man själv får ta ansvar för.

Jag tror att vi som stat måste ta större ansvar och främja entreprenörskap lite mer. Då kommer fler företag att kunna växa och komma till. Det betyder att mer skatteintäkter kommer in till statens finanser. Det blir inte mindre skatteintäkter om man ändrar företrädaransvaret, utan det blir mer. Det är där vi skiljer oss åt.

Riksdagens majoritet har givit ett uppdrag att skyndsamt komma med en utredning. Jag vet inte vad finansministern menar med skyndsamt. Det skulle vara intressant att veta om den kommer nästa år, för jag tror att denna diskussion måste föras.

Jag kan göra en liknelse, som kanske inte är fullt korrekt men som visar hur jag ser på det. När någon ställs inför en domstol är idén att det är bättre att fria än fälla när man inte har tillräckliga bevis. Men den nuvarande regeringen gör inskränkningar, skattehöjningar och regelförändringar som innebär att man förutsätter att alla företagare är dömda på förhand och att alla ska få del av straffet.

Hur kunde det bli så att man hela tiden skapar regler och skatter utifrån den klick som utnyttjar och undkommer alla former av straff och förmodligen kommer att göra det även senare? Det blir de strävsamma, lagliga företagarna – de som vill göra rätt – som får betala priset.

Jag hävdar fortfarande att entreprenörskap måste främjas mer. Vi har vid ett tidigare tillfälle diskuterat möjligheten till resurser i form av pengar till unga entreprenörer, och jag tror att detta också måste till. Men det som vi lär ungdomarna i grundskolan och gymnasiet, det vill säga att det är bra om Sverige får fler entreprenörer, fler som startar företag och fler som tror på sin idé, måste vi stå för också när de kommer ut i vuxenlivet. Det gör vi inte i dag. Detta är viktigt.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Larry Söder säger att alla företagare straffas. Det är ett väldigt starkt uttryck. Att alla företagare straffas av företrädaransvaret har jag svårt att se.

Vi vill inte att företagare som bedriver en seriös verksamhet ska bli utkonkurrerade av företagare som av olika anledningar skattefuskar. Utan företrädaransvar ökar man möjligheten för företag som inte vill betala sin skatt att kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet och i slutändan inte betala denna skatt. Då försämrar man villkoren för de företag som försöker göra rätt för sig.

Vi anser att företrädaransvaret är ett viktigt sätt att arbeta mot grov organiserad brottslighet och annan ekonomisk brottslighet. Eftersom det oftast är pengarna man är ute efter går det att via företrädaransvaret komma åt de pengar som enskilda tjänar på brottslighet eller grov organiserad brottslighet.

Larry Söder talade om vems pengarna är. Om det är skatter som är beslutade ska de naturligtvis betalas in till det allmänna, men givetvis är det viktigt att man kan få anstånd när så är lämpligt. Där är det viktigt att Skatteverket gör en bra bedömning.

Det är inte så att regeringen inte har vidtagit några åtgärder efter det att tillkännagivandet kom, utan vi har gett Skatteverket i uppdrag att titta på detta. Deras svar har nu kommit in, och vi bereder det och naturligtvis också de remissvar och de förslag som har kommit in från Entreprenörskapsutredningen. Givetvis är detta komplicerade frågor, och det är viktigt att beredningen kan skötas noggrant.

Larry Söder svarade inte riktigt på frågan om vad man ska skära ned på. Det är klart att skatteintäkterna riskerar att minska, och då kan man inte bara sitta och hoppas på att skatteintäkterna ska öka någonstans. För mig är det viktigt att vi kan säkerställa att vi kan finansiera vår gemensamma välfärd på ett ordentligt sätt.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet i regeringen har sett till att vi har minskat de stora underskott som statsfinanserna hade under den tid som Larry Söders parti satt i regeringsställning.

Vi tycker att det är viktigt att vi har ordning och reda i statsfinanserna, för vi bryr oss om den gemensamma välfärden – att våra ungdomar kan gå i skolan, ha bra lärare, få möjlighet att känna den härliga känslan av att vrida om nyckeln till sin första bostad och få möjlighet till jobb eller till vidareutbildning för att komma in på arbetsmarknaden. Allt detta tycker vi

är viktigt, och därför står vi upp för en trygg finansiering av den gemensamma välfärden.

Prot. 2016/17:31
18 november

Svar på interpellation

Anf. 6 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Finansministern drog in Skatteverket i debatten. Det är vida känt att Skatteverket gör olika tolkningar i olika delar av landet – ibland är man hårdare och ibland lite snällare. Det känns därför viktigt att utredningen kommer fram så att vi kan fatta beslut i riksdagen och ge Skatteverket tydliga regler att gå efter.

Jag är av den uppfattningen att människor inte alltid passar in i en ekonomisk tabell. Jag tror att människor gör saker utifrån hur de känner att framtiden kan bli. Om vi ändrar entreprenörskapet så att människor får lite mer luft under vingarna och kan skapa fler företag och anställa några till tror jag att det blir en vinst för statens finanser.

Jag tror inte som finansministern att man behöver suga ut den sista kronan från alla företagare bara för att de är företagare just i dag. Man måste också se till att nya företag och skatteintäkter kan skapas. Jag undrar därför varför finansministern har en annan syn än jag när det gäller pengar. Jag anser att pengarna är medborgarnas och företagens från början.

Vi ska som stat ta in de pengar som behövs för att bedriva den välfärd vi tycker behövs, men resten av pengarna ska stanna där de gör mest nytta. Vi ska se till att människor kan göra sina egna val, skapa företag och investera sina pengar för att skapa nya företag. Där har vi helt olika uppfattningar.

Jag respekterar finansministerns uppfattning när det gäller företrädarsvar, men jag anser att skyndsamt betyder att man måste se till att utredningen kommer till riksdagen så snart som möjligt. Jag har fortfarande inte fått någon klarhet i om den kommer under exempelvis nästa år, vilket skulle vara bra. Jag hoppas att finansministern kan ge klart besked där, även om detta är krångligt.

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Suga ut sista kronan, sa Larry Söder. I grunden handlar det om att betala de skatter som man är skyldig till det allmänna. Det tycker jag att man ska göra, men här kanske vi har olika uppfattning.

Att betala sina skatter är inte att suga ut sista kronan. Hela vårt välfärdssystem bygger på att vi betalar skatt. Vi skulle inte ha några dagis eller förskolor om vi inte hade skattebetalningar. Vi skulle inte ha skolor, lärare, skolmat, fritis eller skolgårdar om vi inte betalade skatt. Vi skulle inte kunna ge stöd till att bygga fler hyresrätter så att ungdomar kan flytta hemifrån om vi inte hade någon skatt. Vi skulle inte ha några bussar som går till och från skolan, arbetsplatsen och hemmet om vi inte betalade skatt. Jag tycker inte att detta är att suga ut sista kronan.

Det är viktigt att vi har ett väl fungerande skattesystem, rimliga regler och ett skatteverk som har möjlighet att göra undantag från de regler vi har. Detta har vi i dag, men självfallet ska vi följa riksdagens beställning och se efter om vi behöver göra någon förändring i dem. Det arbetar vi med på Finansdepartementet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

EU-dokument

KOM(2016) 710 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Kommissionens arbetsprogram 2017 Ett EU som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 17 november

2016/17:325 Veterandagen

av *Annicka Engblom* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:326 Kvalitetskrav på skönhetsbehandlingar

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:327 Information till andra nordiska länder om kampanjen till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:328 Sveriges relationer med USA

av *Sten Bergheden* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:329 Stranderosionens förödande effekter

av *Christer Nylander* (L)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:330 Jämlik vård vid sällsynta diagnoser

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:331 Förbrukningen av plastpåsar

av *Helena Bouveng* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:332 Den offentliga servicen i skärgården

av *Lars Tysklind* (L)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:333 Dansk förfrågan om 1961 års konvention om begränsning av statslöshet

av *Christina Høj Larsen* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:334 Uteblivet amerikanskt stöd till sekulära i Syrien

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:335 Rekrytering av lärare från Finland

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2016/17:336 Bilateral utfästelser som del i Sveriges kampanj till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:337 Deltagarnas aktivitet inom etableringen

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:338 Medevac-förmåga i Mali

av *Lena Asplund* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:339 Oro för välfärdens valfrihet

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:340 Anmälningförfarande vid kameraövervakning av vildsvin

av *Runar Filper* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:341 Hållbar konsumtion av textilier

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:342 Uttalande om att EU bör köpa upp och skrota vapen på Balkan

av *Anders Hansson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:343 Entreprenörskap i gymnasieskolan

av *Jörgen Warborn* (M)

till statsrådet Anna Ekström (S)

2016/17:344 Sveriges krav på generalsekreterare för Unesco

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:345 Narkotika- och trafikpolisernas verksamhet i den nya polisorganisationen

av *Anders Hansson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:346 Regeringens förslag till ny regionindelning

av *Ann-Britt Åsebol* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

§ 14 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 17 november

2016/17:284 Bredare granskning av dem som söker sig till Sverige

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

Prot. 2016/17:31
18 november

Prot. 2016/17:31
18 november

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 9.18.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om ersättare	1
§ 4 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 5 Anmälan om gruppleddare för partigrupp	2
§ 6 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp	2
§ 7 Anmälan om subsidiaritetsprövning	2
§ 8 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	2
§ 9 Anmälan om granskningsrapport	3
§ 10 Ärende för hänvisning till utskott	3
§ 11 Svar på interpellation 2016/17:106 om företrädaransvar i aktiebolag.....	3
Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	3
Anf. 2 LARRY SÖDER (KD).....	4
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	4
Anf. 4 LARRY SÖDER (KD).....	5
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	6
Anf. 6 LARRY SÖDER (KD).....	7
Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	7
§ 12 Bordläggning.....	8
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	8
§ 14 Anmälan om skriftligt svar på fråga	9
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 9.18.....	10